

УПРОВАДЖЕННЯ ЕЛЕМЕНТІВ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ В РОБОТУ КАФЕДР ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ ЛІКАРІВ

Канд. мед. наук Д. Ю. Сидоров, канд. мед. наук В. І. Смирнова*, канд. мед. наук І. В. Шоп

**Харківська медична академія післядипломної освіти,
*Харківський національний медичний університет**

Розглянуто проблеми впровадження дистанційного навчання в роботу кафедр післядипломної освіти, обґрунтовано концепцію безперервної освіти і принципово нові підходи до навчання, визначено особливості дистанційного навчання.

ВНЕДРЕНИЕ ЭЛЕМЕНТОВ ДИСТАНЦИОННОГО ОБУЧЕНИЯ В РАБОТУ КАФЕДР ПОСЛЕДИПЛОМНОГО ОБРАЗОВАНИЯ ВРАЧЕЙ

Канд. мед. наук Д. Ю. Сидоров, канд. мед. наук
В. И. Смирнова*, канд. мед. наук И. В. Шоп

Рассмотрены проблемы внедрения дистанционного обучения в работу кафедр последипломного образования, обоснована концепция непрерывного образования и принципиально новые подходы к обучению, определены особенности дистанционного образования.

ELEMENTS OF DISTANCE EDUCATION IN DEPARTMENTS OF POSTGRADUATE EDUCATION OF DOCTORS

D. Ju. Sidorov, V. I. Smirnova*, I. V. Shop

The problems of introduction of distance learning in departments of postgraduate education are considered in the article. New concept of continuous education and fundamentally new approaches to the process of learning are founded. The author also defines some peculiarities of distance education.

Європейська спілка медичних спеціалістів (ЄСМС) визначає безперервний медичний професійний розвиток (удосконалення) як метод підвищення, оновлення професійних знань лікарів. Безперервний професійний розвиток є етичним обов'язком кожного медичного робітника.

У цьому контексті розумно говорити про дистанційне навчання як освітню технологію, що може бути використана в системі перепідготовки і підвищення кваліфікації медичних фахівців.

Концепція розвитку дистанційної освіти в Україні передбачена Національною програмою «Освіта. Україна XXI століття», у якій закладено забезпечення розвитку освіти на основі нових прогресивних концепцій, упровадження в навчальний процес новітніх педагогічних технологій і науково-методичних досягнень, створення нової системи інформаційного забезпечення освіти. Згідно із соціологічними даними, в Україні близько 30 % навчальних закладів заявили, що вже мають або планують організувати навчання в режимі дис-

танційної освіти, проте найчастіше розуміючи під останньою традиційну заочну форму навчання.

Дистанційна форма навчання — це отримання освітніх послуг без відвідування вищого навчального закладу, за допомогою сучасних інформаційно-освітніх технологій та систем телекомунікацій, таких як електронна пошта, телебачення, Інтернет. Деякі форми дистанційного навчання на кафедрі терапії ХМАПО, передусім, використовуються для підвищення кваліфікації та спеціалізації медичних фахівців. Якщо робити акцент на послідовність ланок системи вищої освіти та особистість медичного працівника, на перший план висувається безперервність освіти у плані розвитку особистості. Післядипломна освіта допомагає реалізувати свої спрямування, сприяє самоактуалізації особистості [1, 2].

Нашою метою було створити форму організації навчального процесу для осіб, що поєднують підвищення кваліфікації з професійною трудовою діяльністю [3].

Специфіка такої форми навчання полягає в тому, що дозволяє підвищити рівень професійної майстерності без відриву від основного місця роботи. При цьому використовується метод вибіркового, поглибленого вивчення основних розділів програми, що пов'язані з практичною діяльністю курсантів. Ураховуються також здібності, потреби та зайнятість медичних фахівців, вони можуть вивчати поглиблений навчальний курс у вільний час, звернутися до методичних рекомендацій в електронному вигляді у будь-яку хвилину. Все це робить дистанційну форму навчання якіснішою та доступнішою, передбачається також самостійна робота над навчальним матеріалом.

Самостійна робота є частиною навчальної програми післядипломного навчання на циклах удосконалення та спеціалізації. Метою її є активізація пізнавальної діяльності слухачів, залучення їх до пошукової роботи, опрацювання окремих тем із підручників, посібників, наукової літератури. Самостійна робота слухачів дає можливість поглибити знання з окремих тем і розділів, підготуватися до семінарських і практичних занять [4].

У робочих програмах циклів удосконалення визначаються теми самостійної роботи, методичне забезпечення, подається перелік літератури.

Самостійна позааудиторна робота складається із самостійного опрацювання методичного матеріалу та підготовки реферативних робіт.

Суттєвим компонентом будь-якої системи дистанційного навчання є навчальні матеріали та ресурси. Змістовні, якісно опрацьовані та оформлені навчальні матеріали здатні стимулювати процес самоосвіти курсантів і таким чином підвищити ефективність усієї системи безперервної освіти [5].

Ураховуючи те, що навчання на циклах удосконалення та спеціалізації здійснюється один раз на п'ять років, а слухачі, які приходять до нас для подальшої освіти, не завжди володіють навичками самостійної роботи з методичною літературою, нами надаються рекомендації з організації позааудиторної роботи слухачів.

Технології дистанційного навчання, які існують на цей час в Україні, використовуються нами в навчальному процесі: неінтерактивні (друковані) матеріали, аудіо-, відеоносії, засоби комп'ютерного навчання (електронні підручники, тестування та контроль знань).

Потужною технологією дистанційного навчання, що дозволяє зберігати та передавати основний обсяг навчального матеріалу, виступають електронні підручники та посібники як звичайні, так і записані на лазерних дисках, але, на жаль, таких підручників

видається недостатньо. Індивідуальна робота з ними дає глибоке засвоєння та сприйняття матеріалу. На відміну від книг, ця технологія подає матеріал у динамічній графічній формі та передбачає можливість для самонавчання та самоперевірки отриманих знань. Ефективність досягається шляхом найбільш повного узгодження вимог та можливостей слухача. Зазвичай, навчання проводиться з використанням кількох засобів спілкування одночасно, у зв'язку з чим слухачі одночасно з навчанням отримують відомості про всі наукові новини в медицині [6, 7].

Науково-методична робота кафедри спрямована на впровадження в навчальний процес нових педагогічних технологій, інтенсифікацію навчального процесу за рахунок втілення комп'ютерних технологій, на застосування активних форм і методів навчання, активізацію науково-методичної діяльності викладачів, пошук нових форм і методів організації самостійної позааудиторної роботи, на формування особистості медпрацівника, підвищення педагогічної майстерності викладачів, удосконалення навчально-методичного забезпечення дисциплін у світлі реформи медичної освіти, організацію роботи з молодими викладачами та викладачами-початківцями, вивчення, узагальнення та впровадження в навчальний процес кращого педагогічного досвіду, надання методичної допомоги у проведенні конференцій, семінарів та інших позааудиторних заходів.

У перспективі роботи кафедри — створення найбільш повного варіанту навчального курсу, який включатиме:

- методичні рекомендації з вивчення курсу;
- теоретичний матеріал;
- практикум для формування умінь і навичок застосування теоретичних знань із прикладами виконання завдань і аналізом помилок, яких припускаються найчастіше;
- систему тестування і контролю знань (тести, контрольні завдання).

ВИСНОВКИ

Дистанційне навчання *перспективне* в розрізі післядипломної освіти відповідає вимогам сучасного життя, оскільки узгоджується з принципом гуманістичності, згідно з яким ніхто не повинен бути позбавленим можливості навчатися з причини бідності, географічної або тимчасової ізольованості, соціальної незахищеності та неможливості відвідувати освітні установи через фізичні вади або зайнятість виробничими та особистими справами.

ЛІТЕРАТУРА

1. Десятов Т. М. Дистанційне навчання в системі безперервної професійної освіти / Т. М. Десятов // Педагогіка і психологія. — 2003. — № 1. — С. 75–80.
2. Корсак К. В. Три стадії розвитку дистанційної освіти / К. В. Корсак, В. Ю. Хаскін // Проблеми освіти: наук.-метод. зб. — 2002. — Вип. 28. — С. 17.
3. Морзе Н. В. Технологія організації роботи в групах у дистанційному навчанні / Н. В. Морзе // Нові технології навчання: наук.-метод. зб. — 2002. — Вип. 33. — С. 109.
4. Ничкало Н. Г. Концептуальні засади неперервної професійної освіти / Н. Г. Ничкало // Вісник НТУУ «КПІ». — 2001. — № 3. — С. 104–111.
5. Павлова Т. П. Персоніфіковане дистанційне навчання та педагогіка / Т. П. Павлова // Проблеми освіти. — 2000. — №34. — С. 34–37.
6. Сисоєва С. Проблеми дистанційного навчання: педагогічний аспект / С. Сисоєва // Неперерв. проф. освіта: теорія і практика. — 2003. — Вип. 3/4. — С.78–87.
7. Степашко В. Організаційний і психолого-педагогічний аспекти дистанційної освіти / В. Степашко // Освіта і упр. — 2000 (2001). — Т. 4, № 1/2. — С.141–148.

МЕДИЧНИЙ КОЛЕДЖ

ХАРКІВСЬКОЇ МЕДИЧНОЇ АКАДЕМІЇ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ запрошує на навчання за державним замовленням та за контрактом випускників на базі повної середньої освіти (*11 класів*), середньої освіти (*9 класів*) та з дипломом молодшого спеціаліста зі спеціальностей «*Сестринська справа*».

Прийом документів на денну та вечірню форму навчання (*бюджетна та комерційна основа*).

Прийом документів з 1 до 22 липня 2011 року.

Вступні іспити — з 23 липня.

Термін подачі сертифікатів українського центру тестування до 31 липня 2011 р.

Довузівська підготовка

Підготовка до вступу у вищі навчальні заклади з дисциплін:

— *біологія;*

— *українська мова та література.*

Іногородні забезпечуються гуртожитком.

Наша адреса:

61176, м. Харків, вул. Корчагінців, 58.

Телефон для довідок:

(057) 711-80-07

711-80-16

711-80-21

Телефон приймальної комісії

(057) 711-80-21

E-mail: mc_khmapo.ukr.net

www.med.edu.ua